



## اسلام بر ابراز محبت تأکید دارد/ علت تصویری خشونت آمیز از جوامع دینی

یک عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث؛ رابطه دین و محبت را از جنس رابطه بنیاد و بنا توصیف کرد و درباره علت افزایش خشونتها در جوامع دینی همچون خاورمیانه...

یک عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث؛ رابطه دین و محبت را از جنس رابطه بنیاد و بنا توصیف کرد و درباره علت افزایش خشونتها در جوامع دینی همچون خاورمیانه، گفت: در غرب تا همین چند دهه گذشته جنگ و خشونت وجود داشت اما به جهت آن قوه عقلانی و قوه قهریه ای که امروز در جوامع اروپایی حاکم شده است جلوی برخی از درگیری ها را گرفتند. حجت الاسلام والمسلمین عبدالهادی مسعودی عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث در مورد نسبت دین و محبت به خبرنگار مهر گفت: از نظر اسلام می توان به روایت امام باقر(ع) استناد کنیم که «هل الدین الا الحب»؛ آیا دین جز محبت است؟ و می توان آغازگر قرآن یعنی «بسم الله الرحمن الرحيم»؛ را در سوره فاتحة الكتاب دلیل این قرار دهیم که در اسلام همه چیز با رحمانیت و رحیمیت شروع می شود.

وی افزود: در اسلام حاکم را ولی می خوانند و در واقعه غدیر خم وقتی پیامبر اکرم(ص) امام علی(ع) را به عنوان پیشوا و جانشین پس از خویش در جلوی دیدگان مردم بر فراز آورد، فرمود: «من كنت مولا فهذا علی مولا» مولا و ولی از ریشه ولی و ولایت یعنی دوستی، پیوند و محبت است یعنی نگرش کلی به هستی و یا نگرش به مسئله حکومت در اسلام ما را به این نتیجه می رساند که اساس، دوستی و محبت است.

رئیس انجمن حدیث حوزه تأکید کرد: ما در بسیاری از عبارات دینی این را داریم که رحمت خداوند نسبت به همه هستی عام و گسترده است؛ «رحمتی وسعت کل شیء»؛ رحمت من همه چیز را فراگرفته است؛ در دین به ما می آموزند که همه هستی مخلوق خداست، پس همه هستی و مخلوقات خدا ارزشمند می شوند و وقتی چیزی ارزشمند شد ما می توانیم بدان احترام کنیم و نسبت به آن محبت داشته باشیم و اگر همه چیز از آن خدای رحمان دیده شد؛ همه چیز رحمانی و رحیمی و با مهربانی آغاز و پایان می گیرد.

حجت الاسلام مسعودی یادآور شد: در دین اسلام انسان به عنوان برترین موجود هستی؛ مخلوق خداوند است و ارزشمند است پس ما باید نسبت به انسان محبت داشته باشیم چون مخلوق خداوند است. این مسئله را در عهدنامه امام علی(ع) با مالک اشتر می بینیم که حضرت به مالک می فرماید: تو باید نسبت به همه مهربانی بکنی چون «إما أخ لك فی الدین و إما نظیر لك فی الخلق»؛ یا آدمها هم دین و هم کیش ما هستند که باید حتما بدانها مهربانی کنیم و یا اگر هم دین ما نیستند اما در خلقت انسانی با ما یکی هستند.

وی با بیان اینکه رابطه دین و محبت رابطه بنیاد و و بنا است؛ افزود: در مناجات شعبانیه می بینیم که حضرت می فرماید: «إلهی لم یکن لی حول فانتقل به عن معصیتک الا فی وقت ایقظتني لمحبتک...»؛ خدایا من قدرتی ندارم که از معصیت دوری کنم مگر وقتی که محبت تو مرا بیدار کند. پس هرگاه محبت انسان نسبت به خدا شکفته شد؛ پارسا تر و عالم تر می شود. دین و محبت از دیدگاه اسلام در هم تنیده شده اند؛ هرچه دیندارتر با محبت تر و هرچه با محبت تر دیندارتر.

این مدرس و پژوهشگر علم قرآن و حدیث در پاسخ به این سؤال که جوامع غیر دینی چگونه نسبت خود را با محبت تعریف می کنند؟ گفت: تصور این است که جوامع غیردینی محبت را بر اساس سرشت اصلی خود و عقل خردورزانه خود تعریف می کنند؛ عقلی که انسان را از حیوانات دیگر متمایز کرده و این عقلی که به تعبیر روایات هدیه الهی است، انسان را به محبت می کشاند همانطور که در روایات آمده است که «المحبت رأس العقل»؛ و محبت سرلوحه عقل است.

حجت الاسلام مسعودی افزود: انسانهایی که در جوامع غیردینی زندگی می کنند حداقل بر اساس عقل و خرد و فطرتشان باید به محبت روی آورند؛ گرچه مانند انسانهای دیندار نمی توانند بر اساس ثواب اخروی و پاداش آن جهانی نسبت به دیگر انسانها مهرورز باشند و اگر دیدشان نسبت به خداوند محبت آمیز نباشد و خدا را مهربان نبینند و اصلا خدای مهربانی نشناسند قاعدتا منبع محبت آنها می لنگد؛ چون ما ریشه هرچه محبت در دنیا را خداوند می دانیم مثل محبت مادر به فرزند و حتی محبت حیوانات به فرزندانشان و یا محبت انسانها به یکدیگر سرچشمه در محبتی دارد که خداوند در موجودات به ودیعت قرار داده است؛ البته اگر کسی بتواند این

خداوند مهربان را با همه ابعاد و گستردگی اش بشناسد مسلم مهرورزتر و مهرگستر خواهد بود.

عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث درباره علت افزایش خشونت‌ها در جوامع دینی همچون خاورمیانه که خاستگاه ادیان الهی است؛ گفت: البته از نظر تاریخی اگر اندکی به عقب برگردیم در جوامع اروپایی جنگ‌های بزرگی مثل جنگ‌های امروز در خاورمیانه را می‌بینیم. در جنگ جهانی اول و دوم نه فقط یک میلیون و دو میلیون بلکه دهها میلیون انسان کشته شدند و چندین برابر آن زخمی شدند؛ یا در قرن 18 و 19 در حکومت‌های اتریش و ایتالیای آن زمان و یا در قرون وسطی همین وضعیت پر تنش وجود داشته است اما الان به جهت آن قوه عقلانی که حاکم شده و آن قوه قهریه ای که امروز در جوامع اروپایی حاکم شده است جلوی برخی از درگیری‌ها را گرفتند و اگر امروز در خاورمیانه با حضور گروه‌های تکفیری این نفرت پراکنی‌ها ایجاد شده، سرچشمه در همان جهان غرب دارد. یعنی همانها هستند که مسلمانها را به جان یکدیگر انداخته‌اند و البته بدون تردید آموزه‌های دینی از میان ما رخت برسته و آن تعالیم قرآن و اسلام از میان ما رفته است والا اگر واقعا ایمان بیاوریم و عمل صالح انجام دهیم ما قطعاً مصداق آیات آخر سوره مریم خواهیم بود؛ که همه ما را دوست خواهند داشت آنجا که می‌فرماید: [#171](#)؛ ان الذین آمنوا و عملواالصالحات فیجعل لهم الرحمان ودا؛ اما متأسفانه ما از عمل صالح دور شدیم و برخی هم از انسانیت دور شدند.

حجت الاسلام مسعودی در پایان یادآور شد: ما نباید به محبت درون دل و قلب اکتفا کنیم؛ اسلام دستور داده که محبت را ابراز کنیم اینکه ما فقط کسی را دوست داشته باشیم کافی نیست بلکه باید به او خبر دهیم که دوستش داریم. مطالب مختلفی چه در زمان پیامبر اکرم(ص) و چه در زمان ائمه اطهار(ع) وجود دارد که اگر شخصی به این معصومین بزرگوار عرضه می‌کرد که مثلاً من فلانی را دوست دارم می‌فرمودند که برو به او اظهار کن که در مورد زن و شوهر هم تأکید شده است و در گروه‌های اجتماعی نیز کافی نیست ما یک شخص و یا گروهی را دوست داشته باشیم بلکه باید اظهار دوستی در جامعه پراکنده باشد و عطر دوستی را در کل روابط اجتماعی منتشر کنیم.